

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΕ183	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: υλοποιούν δραστηριότητες σύμφωνα με κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας της γλώσσας στην πρώτη τάξη, να επιλύουν προβλήματα αναμενόμενα της ηλικίας στην ενασχόληση με τα γράμματα και την εκμάθηση της γλώσσας, να έρθουν σε επαφή με κείμενα κατάλληλα για παιδιά της ηλικίας αυτής ώστε να τα αξιοποιούν διδακτικά στο πλαίσιο της φιλιανγνωσίας και φιλογραφίας. Επίσης, να εμπλέκονται σε υλοποίηση ερευνών για τη μελέτη της παιδικής γλώσσας και της γλωσσικής εξέλιξης νηπίων και μαθητών Α τάξης και Β τάξης του Δημοτικού σε συγκριτικές μελέτες ή σε άλλη προσέγγιση της πρώτης ανάγνωσης και γραφής μέσα από κειμενικά είδη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να μάθουν οι φοιτητές μεθόδους εκμάθησης της πρώτης ανάγνωσης και γραφής και να διαχειρίζονται θέματα της πρωτοσχολικής ηλικίας στην ανάγνωση και τη γραφή για την εκμάθηση της ελληνικής ως μητρικής ή δεύτερης γλώσσας.

(2) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των φοιτητών με την πρωτοσχολική ηλικία στην επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας και οι μέθοδοι εκμάθησης της γλώσσας αφορούν το συγκεκριμένο μάθημα σε σχέση με ειδικότερες ανάγκες και γνώσεις που οφείλει να έχει ο εκπαιδευτικός που θα αναλάβει την Α' Τάξη για το γλωσσικό μάθημα. Παράλληλα, η γνώση της Γλώσσας ως ανάγνωση και Γραφή επηρεάζει την διδασκαλία και μάθηση σε άλλα μαθήματα δια της γλώσσας. Η εμπειρία των φοιτητών εστιάζεται σε τεχνικές εκμάθησης της προφορικής και γραπτής γλώσσας, στη διεύρυνση του λεξιλογίου και του γλωσσικού κώδικα σε

διαφορετικά γλωσσικά περιβάλλοντα σε θέματα αναζήτησης κατάλληλων υλικών για διδασκαλία, κατασκευής και αναζήτησης τεχνικών και υλικών που θα διευκολύνουν την αναγνωστική δεξιότητα και τη γραπτή έκφραση. Ο γραμματισμός και οι πολυγραμματισμοί εξετάζονται σε συνάφεια με τη φυσική ροπή του παιδιού για το παιχνίδι παράλληλα με την κοινωνικοσυναισθηματική του ανάπτυξη.

Από την κραυγή στην Ομιλία -Από τη μουτζούρα στο γράφημα: Το πέρασμα στη συνειδητή χρήση των συμβόλων στη γλωσσική εκπαίδευση: Στάδια προανάγνωσης -Αναδυόμενος Γραμματισμός - Τα Αναλυτικά Προγράμματα της Γλώσσας για την Α τάξη άλλοτε και τώρα.	
Τεχνικές διδασκαλίας στην πρώτη ανάγνωση/Παρουσίαση Παιδαγωγών που ασχολήθηκαν με την Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή	
Μοντεσοριανή μέθοδος-Μέθοδος Ντεκρολύ, Φρέμπελ κ. ά.	
Αλφαβητική μέθοδος και Συλλαβική μέθοδος/ Η φύση της ελληνικής Γλώσσας σε σύγκριση με τα μεθοδολογικά μοντέλα πρώτης ανάγνωσης και γραφής άλλων χωρών. Ιστορικά στοιχεία για τη διδασκαλία της Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα	
Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος , Ολική μέθοδος κ.ά.	
Στάδια προγραφής /Η μη συνειδητή γραφή / Το παιχνίδι και τα προγραφικά στάδια	
Αντιμέτωπη δυσκολιών στην πρώτη γραφή και ανάγνωση σε φυσιολογική ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας	
Γνωριμία με διδακτικά υλικά και κατασκευές / Εποπτικά μέσα στην υπηρεσία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης/ΤΠΕ στην πρώτη ανάγνωση και γραφή	
Νέες παγκόσμιες τάσεις στη διδασκαλία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης-Μοντέλα διδασκαλίας για τη μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό	
Ο ρόλος της λογοτεχνίας στην πρώτη γραφή και ανάγνωση, η λειτουργική χρήση του είδους	
Ανάλυση λόγου παιδιών της Α τάξης του Δημοτικού σε ατομική έρευνα της παιδικής γλώσσας για την ηλικία αυτή-Οι κατηγορίες μελέτης του γλωσσολόγου Halliday.	
Βιωματικό εργαστήριο Πρώτης Γραφής και Ανάγνωσης I	
Παρουσιάσεις Νέων Ερευνών και Μελετών για την Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή (ή Βιωματικό Εργαστήριο Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής II)	

(3) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ναι, στο βαθμό που η αίθουσα διδασκαλίας καλύπτει υλικοτεχνική υποδομή και πρόσβαση στο Ιντερνετ, δίδεται όμως και σχετική ενημέρωση για χρήση ΤΠΕ στην εκμάθηση Πρώτης Ανάγνωσης και Γραφής.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Διαλέξεις και εργαστηριακή άσκηση	70
	Μελέτη βιβλιογραφίας	52
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Γραπτές Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου και αυτοαξιολόγηση	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Γιαννικοπούλου, Αγ., 1998. Από την Προανάγνωση στην Ανάγνωση, Αθήνα Καστανιώτης</p> <p>Βοσνιάδου, Στ.1995. Η Ανάπτυξη της Γλώσσας και της Ικανότητας για γλωσσική Επικοινωνία , Αθήνα Gutenberg</p> <p>Κατή, Δ. 1992. Γλώσσα και Επικοινωνία στο Παιδί. Αθήνα Οδυσσεάς. Παπαδοπούλου-Μανταδάκη, Παπαδοπούλου Σμαράγδα, 2003. Η Μάθηση της Ορθογραφίας , Αθήνα, Μεταίχμιο.</p> <p>Manoli, P. & Papadopoulou M. (2012)Graphic Organizers as a Reading Strategy: Research Findings and Issues, <i>Creative Education</i>, 3 (3) 348-356.</p> <p>Ντίνας, Κ. (επιμ) 2003. Η Γλώσσα και η διδασκαλία της. Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας</p>
--

Κυρίδης, Α., Δρόσος Β., Ντίνας Κ. 2003. *Η Πληροφορική-Επικοινωνιακή Τεχνολογία στο Νηπιαγωγείο: Το παράδειγμα της Γλώσσας*, Αθήνα Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Για την Α Τάξη: εκπαιδευτικό υλικό ηλεκτρονικά με πέντε βιβλία για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής που συνέγραψε η Σμαράγδα Παπαδοπούλου για το πρόγραμμα ΕΣΠΑ βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα www.uoi.gr/rota στο λήμμα «εκπαιδευτικό υλικό» στο όνομα της υποψήφιας (Βιβλία για τη διδασκαλία της γλώσσας που απευθύνονται σε παιδιά, για προφορικό και γραπτό λόγο- και βιβλία για το δάσκαλο, επιστημονική μελέτη για το σχεδιασμό» ειδικά για την Α τάξη.

Άλλη βιβλιογραφία στο e-course/ ιστοσελίδα ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων